

Megrendelő:

Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt
1133 Budapest, Pozsonyi út 56.

Ügyszáma:

Lajstromszáma: 9-2/2016/ZsL

**Kertészeti
Igazságügyi
Szakértői vélemény**

**Budapest II. kerület, Gül Baba türbéje környezetében lévő
közterületi zöldfelület**

Hrsz 12989/2; 13462/2; 13433;

rekonstrukciója kapcsán
bevizsgált fák
állapotának és kezelésének felülvizsgálata
ügyében

Megrendelő:

Ügyszáma:

Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt
1133 Budapest, Pozsonyi út 56.

Lajstromszáma: 9-2/2016/ZsL

Kertészeti szakértői vélemény

Megrendelő: Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt

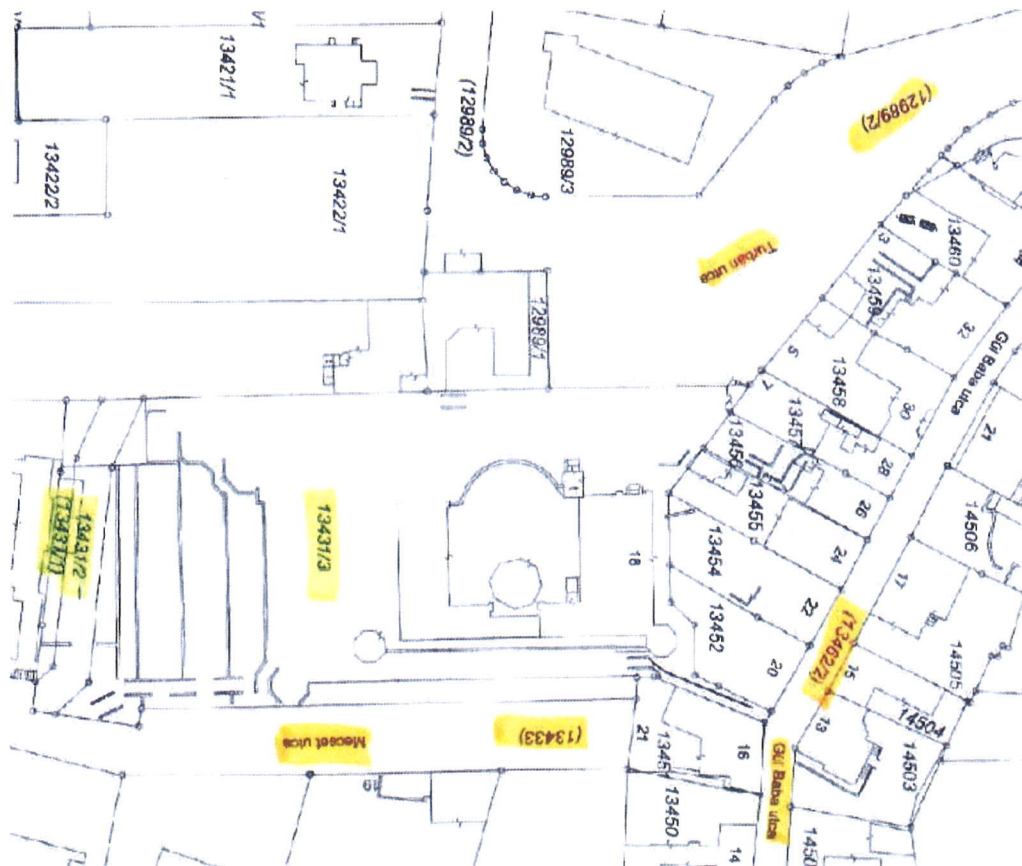
Végzés száma: -

Eljárás tárgya: A szakértői vélemény készült a Budapest II. kerület, Mecset u. Hrsz. 13433, Turbán u. Hrsz. 12989/2, Apostol u. Hrsz. 12989/2 és Gül Baba u. Hrsz. 13462/2 közterületein felújítandó zöldfelületeken lévő kivágandó, ill. egyéb kezelésre javasolt fa Fakivágási engedélyezési terve

Szakértői vizsgálat tárgya: A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt kezelésében lévő fák FŐKERT ZRT által végzett állapot vizsgálatának felülvizsgálata.

Szakértői feladatok: A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. által feltett kérdések:

1. Szakértő foglaljon állást abban a kérdésben, hogy az engedélyezési terv részét képező Fakivágási engedélyezési terv munkarészben szereplő fák sorsának rendezésére a Land-A Táj- és Környezetrendezési Műterem által készített fakivágási engedélyezési tervben szereplő fakivágási igény szakmailag helytálló-e

- Átadott iratok:**
- Fakivágási engedélyezési terv
  - Fakivágási és favédelmi terv helyszínrajza
  - Favizsgálati és kezelési növénylista
  - Földhivatali térképmásolat

A vizsgálat módszere: A fakivágási- és favédelmi terv és mellékletei, az előzetes vizsgálatok áttanulmányozását követően a szakmai normák és gyakorlat áttanulmányozása, valamint a vegetációs időszak alatti helyszíni vizsgálat után a rendelkezésre álló adatok kiértékelése és a szakvélemény kialakítása.

Előzmények: A Gül Baba türbe és rózsakert felújítása többek között a terület környezetében található közterületi faállomány rekonstrukcióját-felújítását is szükségessé teszi. A Gül Baba türbe környezetének tájépítészeti tervezési folyamatának részeként a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt fakivágási engedélyezési tervet készített, melyet az építésügyi hatósághoz be kíván nyújtani, ill. a kiviteli terv alapján az effektív munkavégzést be kívánja indítani.

A vizsgálati lelet

Az építési helyszín különböző területein különböző okok alapján kivágásra, átültetésre ill. egyéb fenntartó kezelésre javasolt fák találhatók.

A Mecset u. területén különböző fák és sarjadékok találhatók, melyek jelentős része invazív, ill. zavaró hatású egyed.

A Turbán u. többé-kevésbé rendezett állományú, de több problémás egyed is található az állományban.

A Gül Baba u. nem rendelkezik fasori növényállománnyal.

Az Apostol utca kivezető területén több invazív, gyomfa található, melyek egy része fa-egészségügyi – ezáltal statika és közbiztonsági kockázatot rejt magában.

Egyes fák sorsa kérdéses, más egyedek invazív-gyomfa voltak miatt nem tarthatók meg, míg további egyedek egészségi állapotuk miatt problémásak.

Az építkezés kivitelezése miatt kérdéses fák esetében esetleg szóba jöhet a fák átültetés utáni tovább nevelése, vagy a fák talaj-életterének megerősítése. Ezt a lehetőséget fiatal vagy előnevelt, 2-5-éves kiültetett fák esetében könnyedén ki lehet használni. Idős, hosszú ideje helyben növekvő fák átültetéséhez több évig tartó előkészítésre van szükség, és az áttelepítés rendkívüli műszaki berendezések és technológiák használatát igényli. Ezt a költséges és időigényes eljárást csak valamilyen (spirituális, botanikai, történelmi, stb.) szempontból igazán értékes fa átültetése érdekében szabad felvállalni.

A vizsgált fák között ilyen tulajdonságokkal rendelkező egyedeket nem lehet találni. A gyomosító, invazív növények közé tartozó egyedek esetében az átültetés természetesen szóba sem jöhet.

A legfiatalabb egyedek a következők:

- Betula pendula (közönséges nyírfa)	5-15 éves
- Acer negundo (zöld juhar)	5-20 éves
- Robinia pseudoacacia (fehér akác)	5-20 éves
- Ailanthus altissima (bálványfa)	2-10 éves

A *Betula pendula* egyedek, bár láthatóan jól érzik magukat, nem tartoznak a mediterrán fajok közé, így semmilyen szinten nem adják vissza a mediterrán szakrális hely mediterrán hangulatát.

Az *Acer negundo* egyedek invazív voltak miatt nem kerülhetnek átültetésre.

A *Robinia pseudoacacia* egyedek invazív voltak miatt nem kerülhetnek átültetésre.

Az *Ailanthus altissima* egyedek invazív voltak miatt nem kerülhetnek átültetésre.

A *Celtis occidentalis* egyedek gyomosító özönnövény voltak miatt nem kerülhetnek átültetésre.

A felmérésben szereplő, építési helyszín miatt kivágásra kijelölt fák egy részének életkora megközelíti vagy eléri a fajra jellemző kiöregedési életkor kezdetét, esetükben az átültetés szóba sem jöhet.

A leendő építési helyszín területén mindazonáltal több invazív, ill. gyomosító özönnövény fajhoz tartozó egyed található (*Acer negundo*, *Celtis occidentalis*, *Ailanthus altissima*, *Elaeagnus angustifolia*).

A kertészeti szempontok alapján kivágásra javasolt egyedek túlnyomó többsége a tájépítész tervezői vizsgálat javaslatával egybehangzóan lett kijelölve, néhány esetben a faegyed invazív- gyomosító özönnövény fajok közé tartozása indokolja a kivágást, néhány esetben a fajnak-fajtának megfelelő kiöregedési életkor okozta meggyengült fakorona indokolja szakmai szempontok alapján a kivágást.

Az özönnövények (invazív növényfajok) visszaszorítását mind Magyarországon, mind az Európai Unióban jogszabályok segítségével is igyekeznek elérni a törvény hozók:

- 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet

- PE-CONS 70/14

- 13266/14 ADD 1

Vélemény, válaszok a Megrendelő által feltett kérdésekre:

Mind a fakivágási engedélyben szereplő fakivágási javaslatok, mind a Land-A Táj- és Környezetrendezési Műterem fakezelési igényei helytállóak.

A fakivágási- favédelmi ill. növénytelepítési tervben szereplő javaslatok alapvetően helytállóak. Mindazonáltal egyes részleteket illetően kiegészíthetők.

A Mecset u. végében kifejezetten sok gyomosító, ún. özönnövény, ill. kifejezetten invazív növényegyed található (*Celtis occidentalis*, *Ailanthus altissima*, *Robinia pseudoacacia*). Ezeket a jellemzően madarak vagy a szél által elhullajtott magvakból kikelt fákat a terület megtisztítása érdekében el kell távolítani a területről. Érdekes részlet, hogy a papíreperfa (*Broussonetia papyrifera*) magoncaiból kelt és fejlődött, nem tervszerűen ültetett egyedeket lehet találni, melyekre minden bizonnyal komolyan figyelni kell, vélhetően a számára kedvező mikroklimájú területen képes lehet a gyomosító fajokhoz hasonlóan nagyobb mennyiségű magoncot fejleszteni.

A Turbán u. faállományában található néhány sérült-beteg mandula (*Prunus amygdalus*) (**1.sz. fénykép**), ill. megdőlt és nem is a helyhez illő, ráadásul özönnövény ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) (**2.sz. fénykép**) faegyed, melyek eltávolítása a közterület esztétikus, egységes megjelenése miatt kifejezetten szükséges.

1.sz fénykép. Leromlott állapotú mandula fa a Turbán utcában

2.sz fénykép. Megdőlt, statikailag is problémás ezüstfa a Turbán utcában

Az Apostol utca kanyarulatában kiváló állapotú egészséges és szép hársfa található, melynek megmentését az útburkolat szélének alakítása, és növénytámfal kiépítése nagymértékben szolgálhatja.

Az Apostol utca kivezető szakaszán több gyomosító özönnövény (*Celtis occidentalis*) faegyed található, melyek kivágása kifejezetten ajánlott, viszont a támfalszerűen álló, épített segédmű nélkül a meredek partfalat rögzítő fák jelenléte fontos (**3.sz. fénykép**). Ezen a helyen épített támfal és azonnali fapótlás szükséges az utca használhatóságának érdekében.

3.sz fénykép. Celtis fák az Apostol utcában, a föld-fal tetején, kockáztatva annak leomlását

A fakivágási engedélyezési tervben szereplő, kivágásra javasolt fák jegyzékében szereplő egyedek fakivágási indokai helytállóak.

A kivágások egy részét az egészségügyi állapotromlások is alátámasztják.

A kivágások második részét a vonatkozó jogszabályokban felsorolt invazív fajokhoz tartozás (a jogszabály az invazív fajok egyedeinek irtását rendeli) indokolja.

Debrecen, 2016. július 12.

Zsila László

Kertészeti növénytermesztési szakértő

Öntözéses gazdálkodási szakértő

Szakmakód: 748757

007337/2005

Zsila László

okl. kertészmérnök

igazságügyi szakértő

zakterület: Kertészeti növénytermesztés

Parképítés és zöldfelület fenntartás

Öntözéses gazdálkodás

Igazolvány szám: 007337